

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/25/2001

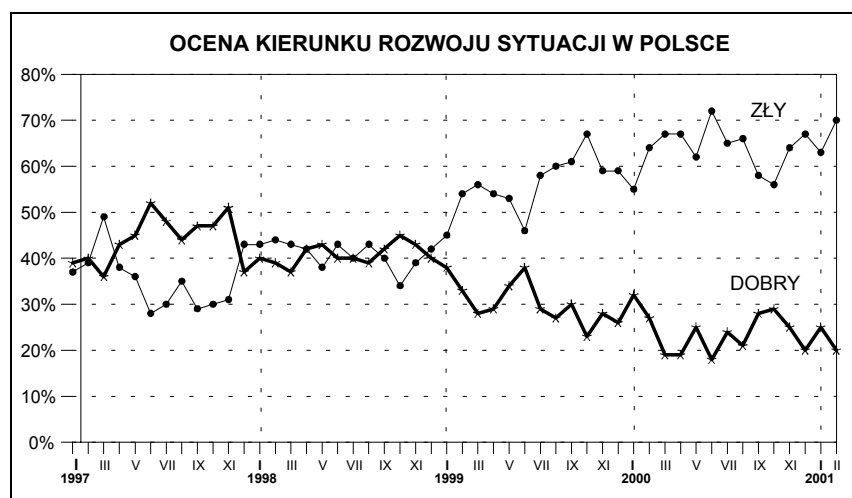
NASTROJE SPOŁECZNE W LUTYM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W porównaniu z sondażem styczniowym pogorszyły się oceny rozwoju ogólnej sytuacji w kraju (spadek odsetka ocen pozytywnych o 5 punktów, wzrost negatywnych o 7 punktów). Obecnie liczba respondentów krytykujących kierunek rozwoju sytuacji w kraju (70%) jest trzypółkrotnie wyższa od liczby zadowolonych (20%).

- Pogorszyły się oceny sytuacji politycznej (spadek odsetka ocen pozytywnych o 4 punkty, wzrost negatywnych o 8 punktów) oraz gospodarczej (wzrost odsetka ocen negatywnych o 4 punkty, spadek pozytywnych i neutralnych po 2 punkty). W obu tych dziedzinach opinie negatywne znacznie przeważają nad pozytywnymi.
- Na poziomie ogólnym nie zmieniły się opinie o kondycji zakładów pracy badanych, bez zmian pozostały także oceny warunków materialnych gospodarstw domowych oraz warunków życiowych respondentów i ich rodzin.
- Gorsze niż w styczniu są prognozy rozwoju ogólnej sytuacji w kraju w najbliższym roku, a także sytuacji politycznej i - w mniejszym stopniu - gospodarczej. Niemal bez zmian pozostają przewidywania dotyczące kondycji zakładów pracy respondentów oraz warunków życiowych ich rodzin.

Wyniki lutowego sondażu¹ wskazują na pogorszenie się nastrojów społecznych. Oceny i - w mniejszym stopniu - prognozy dotyczące ogólnej sytuacji kraju oraz sytuacji politycznej, a także stanu gospodarki, które w styczniu się poprawiły, obecnie wróciły do poziomu z grudnia 2000 roku. Kolejny miesiąc stabilne pozostają natomiast opinie i przewidywania dotyczące kondycji miejsc pracy respondentów oraz warunków życia ich rodzin.

OCENY

W porównaniu z sondażem styczniowym pogorszyły się oceny rozwoju ogólnej sytuacji w kraju (spadek odsetka ocen pozytywnych o 5 punktów, wzrost negatywnych o 7 punktów). Opinie te wróciły w zasadzie do stanu z grudnia ubiegłego roku. Liczba osób krytykujących kierunek rozwoju sytuacji w kraju (70%) jest obecnie trzyipółkrotnie wyższa od liczby zadowolonych (20%).

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2000											2001		
	w procentach													
W dobrym	27	19	19	25	18	24	21	28	29	25	20	25	20	
W złym	64	67	67	62	72	65	66	58	56	64	67	63	70	
Trudno powiedzieć	9	13	14	13	10	11	13	14	15	11	13	12	10	

Opinie negatywne przeważają niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych². Krytyczne spojrzenie na rozwój sytuacji w kraju szczególnie nasilone jest wśród osób znajdujących się w gorszym położeniu społecznym - żyjących w złych warunkach materialnych, źle (choć nie najgorzej) sytuowanych, mających wykształcenie podstawowe lub

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (129) przeprowadzono w dniach 2-6 lutego 2001 roku na 1077-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. tabele aneksowe.

zasadnicze zawodowe, wśród rolników, bezrobotnych i rencistów. Im lepsze jest natomiast położenie badanych, tzn. wyższe wykształcenie, lepsze warunki materialne gospodarstw domowych, wyższe dochody *per capita* w rodzinie, tym wyższa akceptacja rozwoju sytuacji. Pozytywnym spojrzeniem na rozwój sytuacji w kraju wyróżniają się przede wszystkim uczniowie i studenci, także ogół młodzieży w wieku od 18 do 24 lat, ankietowani z wyższym wykształceniem, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji.

Opinie w tej sprawie zależą także od poglądów politycznych - dezaprobatę najczęściej wyrażają osoby o orientacji lewicowej, najmniej krytyczni są natomiast badani identyfikujący się z prawicą, którzy też częściej niż inni akceptują kierunek rozwoju sytuacji w kraju. Trzeba jednak podkreślić, że w stosunku do stycznia pogorszyły się opinie wszystkich respondentów - niezależnie od tego, jakie są ich zapatrywania polityczne. Nie zmieniły się jedynie oceny osób, które nie mają sprecyzowanych poglądów politycznych.

Tabela 2

Poglądy polityczne	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju*					
	dobry			zły		
	XII 2000	I 2001	II 2001	XII 2000	I 2001	II 2001
	w procentach					
Lewica	16	22	16	74	73	80
Centrum	19	27	20	70	58	70
Prawica	38	35	29	45	52	61
Nieokreślone („trudno powiedzieć”)	12	17	19	70	66	67
* Pominięto „trudno powiedzieć”.						

Sytuację w kraju najlepiej oceniają potencjalni wyborcy AWS, których opinie w ostatnim miesiącu nieco się poprawiły. Obecnie jest to jedyny elektorat, w którym przeważają osoby zadowolone z rozwoju sytuacji w Polsce. Wśród sympatyków UW, których oceny uległy ostatnio znacznemu pogorszeniu (spadek odsetka ocen dobrych o 12 punktów), opinie pozytywne i negatywne niemal się równoważą³. W pozostałych elektoratach

³ Trzeba jednak przyznać, że grupa potencjalnych wyborców UW jest obecnie niewielka (40 osób), poza tym znaczna jej część (18%) nie ma wyrobionego zdania w omawianej sprawie.

odnotowujemy natomiast zdecydowaną przewagę ocen negatywnych. Dotyczy to także zwolenników Platformy Obywatelskiej, których opinie są jednak znacznie mniej krytyczne niż sympatyków SLD, PSL, osób niezdecydowanych i niezamierzających głosować. Co trzeci potencjalny wyborca PO (32%) akceptuje kierunek rozwoju sytuacji w kraju, ponad połowa (56%) natomiast wypowiada się o nim krytycznie.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Ocena kierunku rozwoju sytuacji w kraju*					
	dobry			zły		
	XII 2000	I 2001	II 2001	X II 2000	I 2001	II 2001
	w procentach					
AWS	43	46	50	47	42	40
UW	53	55	43	33	38	39
Platforma Obywatelska	-	-	32	-	-	56
SLD	17	24	18	77	67	76
PSL	11	15	17	77	77	79
Niezdecydowani	19	26	22	61	53	68
Niezamierzający głosować	13	14	14	74	73	74
* Pominięto „trudno powiedzieć”.						

W porównaniu ze styczniem pogorszyły się także oceny sytuacji politycznej (spadek odsetka ocen pozytywnych o 4 punkty, wzrost negatywnych o 8 punktów). Ponownie zwiększyła się przewaga ocen krytycznych (51%) nad pozytywnymi (6%) i obecnie jest ona niemal dziewięciokrotna. Opinie w tej sprawie wróciły do stanu notowanego w grudniu 2000.

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2000											2001		
	w procentach													
- dobra	8	5	5	9	4	7	6	9	10	7	5	10	6	
- ani dobra, ani zła	37	32	34	36	25	33	33	38	38	37	35	36	33	
- zła	47	52	51	44	63	50	51	43	42	46	51	43	51	
Trudno powiedzieć	8	10	9	11	8	10	10	11	10	10	9	11	10	

Wprawdzie we wszystkich grupach społecznych znaczna część badanych ocenia sytuację polityczną jako przeciętną (*ani dobra, ani zła*), jednak opinie negatywne zdecydowanie przeważają nad pozytywnymi. Najbardziej krytyczni są rolnicy i bezrobotni, badani żyjący w złych warunkach materialnych oraz deklarujący lewicowe poglądy polityczne. Stosunkowo najlepiej oceniają sytuację polityczną uczniowie i studenci.

Gorsze niż w styczniu są także oceny sytuacji gospodarczej (wzrost negatywnych o 4 punkty, spadek odsetka ocen pozytywnych i neutralnych po 2 punkty). Większość ankietowanych (61%) postrzega stan gospodarki jako zły i tylko 7% uznaje go za dobry.

Tabela 5

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2000											2001		
	w procentach													
– dobra	12	7	8	9	6	8	7	9	7	8	6	9	7	
– ani dobra, ani zła	30	28	28	26	25	30	28	30	33	29	28	29	27	
– zła	55	61	59	60	64	58	59	55	54	57	61	57	61	
Trudno powiedzieć	3	4	5	5	5	4	6	6	6	6	5	4	5	

Negatywne oceny sytuacji gospodarczej wyraźnie przeważają nad pozytywnymi we wszystkich kategoriach społeczno-demograficznych, choć trzeba przyznać, że w każdej grupie znaczna część badanych ocenia stan gospodarki jako przeciętny. Najbardziej niezadowoleni z sytuacji gospodarczej są ludzie znajdujący się w gorszym położeniu społecznym - żyjący w złych warunkach materialnych, rolnicy, mieszkańcy wsi, bezrobotni, renciści, emeryci, a także respondenci deklarujący lewicowe poglądy polityczne. Stosunkowo najlepiej sytuację gospodarczą oceniają uczniowie i studenci, osoby młode, badani zadowoleni z własnych warunków materialnych, najlepiej sytuowani i wykształceni, a także identyfikujący się z prawicą.

Od stycznia nie zmieniły się - na poziomie ogólnym - opinie o kondycji zakładów pracy respondentów. Prawie dwie piąte osób aktywnych zawodowo (37%) krytycznie ocenia sytuację w swoim zakładzie pracy, jedna trzecia wystawia opinię pozytywną (33%) i nieco mniej - neutralną (28%). Oceny te są jednak zróżnicowane w zależności od sektora gospodarki, w jakim usytuowane są zakłady.

Tabela 6

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2000											2001		
	w procentach													
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)														
N=	550	644	509	555	550	496	525	531	526	522	522	487	518	
- dobra	29	31	30	30	31	31	33	31	30	32	31	32	33	
- ani dobra, ani zła	31	33	31	33	31	35	33	32	32	31	31	28	28	
- zła	37	33	36	34	36	34	31	34	36	32	36	38	37	
Trudno powiedzieć	2	3	3	3	2	1	3	4	2	5	2	2	2	
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych														
- dobra	30	28	23	26	35	26	28	28	31	30	25	29	29	
- ani dobra, ani zła	34	32	34	35	28	38	38	33	24	30	32	29	28	
- zła	35	38	38	37	36	35	33	35	43	37	40	40	41	
Trudno powiedzieć	1	2	5	3	0	0	1	5	2	3	3	1	1	
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej														
- dobra	30	37	37	43	38	34	44	38	36	43	37	42	39	
- ani dobra, ani zła	36	37	34	30	27	35	26	42	30	25	31	31	27	
- zła	33	23	28	23	32	31	26	19	33	26	32	27	33	
Trudno powiedzieć	1	3	2	4	3	0	4	2	1	6	0	1	1	
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem														
- dobra	45	41	40	41	36	44	40	38	37	38	44	36	42	
- ani dobra, ani zła	32	39	30	35	40	33	34	32	43	36	34	28	31	
- zła	21	18	27	20	23	23	23	27	19	22	21	34	25	
Trudno powiedzieć	2	3	2	3	2	1	3	4	1	4	1	2	2	
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych														
- dobra	5	1	1	2	1	0	8	7	2	6	7	15	4	
- ani dobra, ani zła	13	5	19	25	21	24	16	18	26	29	21	18	16	
- zła	82	94	80	73	74	76	76	75	71	61	71	62	77	
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	3	0	0	0	0	5	2	4	3	

Obecnie najlepiej oceniana jest kondycja firm należących do sektora prywatnego poza rolnictwem, których notowania poprawiły się od ostatniego pomiaru (6-punktowy wzrost odsetka ocen pozytywnych, 9-punktowy spadek negatywnych). Stosunkowo dobrze oceniana jest też sytuacja spółek o własności mieszanej - prywatnej i państwowej, choć ostatnio pogorszyły się opinie pracowników tego sektora (wzrost odsetka ocen negatywnych o 6 punktów, spadek pozytywnych o 3 punkty). Znacznie gorzej kondycję swoich zakładów postrzegają pracownicy instytucji państwowych i publicznych, wśród których nadal odnotowujemy wyraźną przewagę ocen negatywnych nad pozytywnymi. Niezmiennie najbardziej krytyczne opinie o sytuacji własnych gospodarstw mają rolnicy indywidualni - ich oceny w ostatnim miesiącu wyraźnie się pogorszyły (spadek odsetka ocen pozytywnych o 11 punktów, wzrost negatywnych o 15 punktów).

Opinie o sytuacji w zakładach pracy respondentów zależą przede wszystkim od warunków materialnych ich gospodarstw domowych, wysokości dochodów na osobę w rodzinie oraz poziomu wykształcenia ankietowanych. Znaczną przewagę ocen pozytywnych nad negatywnymi odnotowujemy wśród badanych, którzy są zadowoleni ze swoich warunków materialnych, osiągają najwyższe dochody *per capita* w rodzinie, mają wyższe wykształcenie, a także wśród ludzi młodych (w wieku od 18 do 34 lat), respondentów pracujących na własny rachunek. Zdecydowanie najbardziej niezadowoleni z kondycji swoich miejsc pracy są natomiast rolnicy, pracownicy o niskich (choć nie najniższych) dochodach, badani z wykształceniem podstawowym, żyjący w złych warunkach materialnych. Poglądy polityczne ankietowanych nie mają natomiast wpływu na ich opinie w tej sprawie.

W ostatnim miesiącu nie zmieniły się też oceny warunków życiowych respondentów i ich rodzin oraz kondycji materialnej gospodarstw domowych.

Tabela 7

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinnie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2000											2001	
	w procentach												
– dobrze	24	19	23	22	21	19	20	23	18	21	21	22	23
– ani dobrze, ani źle	50	50	49	52	49	52	53	50	53	49	51	52	52
– źle	26	31	28	26	30	28	27	26	29	29	28	25	25
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0

Największa grupa Polaków, obejmująca ponad połowę badanych (52%) uznaje, że żyje im się przeciętnie (*ani dobrze, ani źle*), niezadowolenie wyraża co czwarty (25%) i niemal tyle samo osób (23%) uważa, że żyje im się dobrze. Bardziej krytyczne są opinie o kondycji materialnej własnych gospodarstw domowych, w tej sprawie bowiem odnotowujemy przewagę ocen negatywnych (32%) nad pozytywnymi (23%).

Tabela 8

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2000											2001	
	w procentach												
– dobre	22	17	22	21	21	19	22	23	20	21	20	21	23
– ani dobre, ani złe	47	43	46	46	43	49	46	43	46	43	48	46	45
– złe	31	40	32	33	36	32	32	34	34	36	32	33	32

Oceny materialnych warunków gospodarstw domowych respondentów oraz szerzej pojmowanych warunków życiowych ich rodzin są silnie powiązane z położeniem społeczno-ekonomicznym, a także z sytuacją życiową. Im wyższe miesięczne dochody na osobę w rodzinie osiągają badani, im lepiej są wykształceni, tym częściej pozytywnie oceniają swoją sytuację. Do najbardziej zadowolonych należą przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, a także osoby pracujące na własny rachunek, badani z wyższym wykształceniem, najlepiej sytuowani, uczniowie i studenci, ludzie młodzi (w wieku od 18 do 24 lat). Natomiast im gorsze jest położenie ankietowanych, tym większy wśród nich odsetek niezadowolonych. Szczególnie wysoki jest on wśród osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji życiowej - najgorzej sytuowanych, bezrobotnych, rencistów. Do tego grona można

również zaliczyć mieszkańców wsi i małych miast, a także rolników, którzy wprawdzie częściej niż inni negatywnie oceniają warunki materialne swoich gospodarstw domowych (48%), ale rzadziej skłonni są przyznać, że ich rodzinom żyje się źle (30%). Ocena kondycji bytowej rodziny zależy jednak nie tylko od położenia badanych, ale także od ich poglądów politycznych - prawicowe bardziej sprzyjają pozytywnym opiniom, lewicowe zaś wiążą się z większym krytycyzmem.

PROGNOZY

Od stycznia nieco pogorszyły się przewidywania dotyczące rozwoju ogólnej sytuacji w kraju (spadek odsetka optymistów i wzrost pesymistów po 3 punkty). Obecnie ponad dwie piąte badanych (45%) nie spodziewa się żadnych zmian, a pesymiści (37%) ponad trzykrotnie przeważają nad optymistami (11%).

Tabela 9

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2000											2001	
	w procentach												
Poprawi się	14	10	11	12	10	12	12	15	15	12	11	14	11
Nie zmieni się	45	43	44	44	43	44	44	49	47	51	44	44	45
Pogorszy się	37	38	36	36	39	36	34	28	29	31	36	34	37
Trudno powiedzieć	5	9	9	8	8	8	10	8	9	7	9	7	7

Niemal we wszystkich grupach społeczno-demograficznych pesymiści zdecydowanie przeważają nad optymistami. Wyjątek stanowią jedynie uczniowie i studenci oraz ludzie młodzi (od 18 do 24 lat), których prognozy są stosunkowo najmniej pesymistyczne. Zdecydowanie najwięcej pesymistów jest natomiast wśród respondentów żyjących w złych warunkach materialnych, najgorzej sytuowanych, bezrobotnych, rencistów oraz rolników.

Badanych, którzy przewidują pogorszenie sytuacji w kraju, znacznie częściej można spotkać wśród osób o lewicowych poglądach politycznych niż wśród identyfikujących się z prawicą. Przekłada się to na opinie w potencjalnych elektoratach. Zdecydowanie najczęściej

poprawę sytuacji w Polsce w najbliższym roku prognozują sympatycy AWS - jest to jedyny elektorat, w którym odnotowujemy nieco więcej optymistów (ich odsetek wzrósł od stycznia o 8 punktów) niż pesymistów. Mniej optymistyczne są przewidywania potencjalnych wyborców Platformy Obywatelskiej, a także zwolenników UW, których prognozy uległy w ostatnim miesiącu wyraźnemu pogorszeniu (spadek odsetka optymistów o 14 punktów, wzrost pesymistów o 7 punktów). Znaczny spadek optymizmu widoczny jest także wśród osób niezdecydowanych, na kogo głosować. Najbardziej pesymistyczne są natomiast przewidywania zwolenników PSL, SLD oraz badanych, którzy nie zamierzają wziąć udziału w wyborach.

Tabela 10

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Prognoza rozwoju ogólnej sytuacji w kraju*					
	poprawa		bez zmian		pogorszenie	
	I 2001	II 2001	I 2001	II 2001	I 2001	II 2001
	w procentach					
AWS	20	28	52	46	21	21
Platforma Obywatelska	-	16	-	58	-	21
UW	25	11	56	63	17	24
SLD	15	13	45	37	37	42
PSL	4	8	38	43	52	45
Niezdecydowani	26	12	34	41	35	35
Niezamierzający głosować	11	8	38	41	42	43
* Pominięto „trudno powiedzieć”.						

Bardziej pesymistyczne niż w styczniu są także prognozy dotyczące rozwoju sytuacji politycznej (wzrost odsetka pesymistów i spadek optymistów po 4 punkty). Obecnie ponad połowa badanych (53%) nie spodziewa się żadnych zmian w sferze polityki, a liczba pesymistów (20%) jest większa niż optymistów (13%).

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2000											2001		
	w procentach													
- poprawi się	11	8	10	13	14	14	12	17	17	16	15	17	13	
- nie zmieni się	58	54	53	57	48	50	52	52	55	53	51	54	53	
- pogorszy się	20	26	22	17	25	21	21	16	15	18	19	16	20	
Trudno powiedzieć	11	12	15	12	13	15	15	15	13	13	15	13	14	

Nieco gorsze niż przed miesiącem są także prognozy rozwoju sytuacji gospodarczej w najbliższym roku (spadek odsetka optymistów o 3 punkty, wzrost pesymistów o 2 punkty). Nadal pesymistów w tej dziedzinie (28%) jest znacznie więcej niż optymistów (12%).

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2000											2001	
	w procentach												
– poprawi się	15	10	13	13	13	13	12	14	15	14	12	15	12
– nie zmieni się	53	49	48	53	47	47	50	50	53	51	48	50	50
– pogorszy się	26	30	29	25	31	29	26	24	22	26	29	26	28
Trudno powiedzieć	6	10	10	9	9	11	12	12	10	9	11	8	10

Na poziomie ogólnym nieznacznie pogorszyły się przewidywania dotyczące kondycji zakładów pracy respondentów (3-punktowy wzrost odsetka pesymistów). Ponad połowa ankietowanych (52%) uważa, że w tej dziedzinie nic się nie zmieni, a wśród prognozujących zmiany pesymiści (24%) przeważają na optymistami (15%).

Wyraźne pogorszenie się prognoz odnotowujemy w zasadzie tylko w przewidywaniach pracowników spółek o własności mieszanej, prywatnej i państwowej (wzrost odsetka pesymistów o 14 punktów). Najbliższą przyszłość swoich zakładów pracy najkorzystniej postrzegają pracownicy sektora prywatnego poza rolnictwem. Więcej pesymistów niż optymistów jest wśród osób zatrudnionych w spółkach o własności mieszanej, prywatnej i państwowej, a także wśród pracowników instytucji państwowych i publicznych, natomiast niezmiennie najgorsze są prognozy rolników indywidualnych. Trzeba jednak podkreślić, że począwszy od października 2000 roku, kiedy to połowa rolników indywidualnych spodziewała się pogorszenia sytuacji swoich gospodarstw, pesymizm w tej grupie stopniowo maleje. Obecnie jedna trzecia rolników przewiduje zmiany na gorsze, a ponad połowa jest zdania, że w najbliższym roku ich sytuacja się nie zmieni.

Tabela 13

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2000											2001	
	w procentach												
Respondenci aktywni zawodowo (ogółem)													
N=	548	641	512	555	557	494	529	536	528	526	533	491	521
– poprawi się	14	15	12	17	17	16	20	18	16	16	14	16	15
– pozostanie bez zmian	48	50	53	50	48	51	46	48	50	50	54	52	52
– pogorszy się	29	25	25	24	25	23	21	22	23	23	22	21	24
Trudno powiedzieć	9	9	10	9	10	10	13	11	10	11	10	11	9
Pracownicy instytucji państwowych i publicznych													
– poprawi się	9	9	10	13	20	13	18	21	17	12	10	15	10
– pozostanie bez zmian	56	53	55	50	48	54	51	49	50	53	52	50	57
– pogorszy się	28	28	26	26	25	21	20	22	21	28	26	25	25
Trudno powiedzieć	7	9	9	11	7	12	10	8	12	8	12	9	8
Pracujący w spółkach o własności prywatnej i państwowej													
– poprawi się	12	17	16	22	22	22	23	13	17	24	14	21	21
– pozostanie bez zmian	48	56	54	49	46	51	42	61	60	47	61	56	42
– pogorszy się	28	16	19	19	20	20	21	16	18	18	16	15	29
Trudno powiedzieć	12	11	10	10	13	8	14	10	6	11	10	9	9
Pracujący w sektorze prywatnym poza rolnictwem													
– poprawi się	26	24	13	24	13	22	25	22	20	22	22	18	19
– pozostanie bez zmian	50	51	53	56	58	49	48	46	54	54	57	56	53
– pogorszy się	17	16	24	12	16	18	15	20	20	13	13	14	19
Trudno powiedzieć	8	9	9	8	13	11	12	12	7	11	9	12	9
Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych													
– poprawi się	2	2	6	3	13	3	6	3	7	4	6	7	7
– pozostanie bez zmian	35	40	51	40	36	47	41	39	31	40	46	44	55
– pogorszy się	54	58	38	57	49	48	48	45	50	44	41	37	33
Trudno powiedzieć	9	0	5	0	3	2	6	13	13	12	7	12	5

Niemal bez zmian pozostają prognozy dotyczące warunków życiowych respondentów i ich rodzin - ponad połowa ankietowanych (54%, o 3 punkty więcej niż w styczniu) sądzi, że nic się nie zmieni, jednak więcej osób spodziewa się pogorszenia (25%) niż poprawy (14%) swojej sytuacji.

Tabela 14

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinnie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań													
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	
	2000											2001		
	w procentach													
– lepiej	14	13	15	13	14	14	16	13	16	15	14	16	14	
– tak samo	53	52	48	52	49	48	46	57	46	50	51	51	54	
– gorzej	26	26	24	25	27	28	27	21	24	25	25	23	25	
Trudno powiedzieć	7	9	13	10	10	10	11	9	14	10	10	10	7	

Najwięcej pesymizmu przejawiają badani żyjący w złych warunkach materialnych, mający wykształcenie podstawowe, renciści. Najbardziej optymistyczne są natomiast prognozy młodzieży (od 18 do 24 lat), uczniów i studentów, ludzi najlepiej sytuowanych, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji.

W lutym odnotowujemy ponowne pogorszenie się nastrojów społecznych - dotyczy ono jednak tylko ocen i prognoz w sferze życia publicznego. Od dłuższego czasu niemal nie zmieniają się natomiast opinie i przewidywania odnoszące się bezpośrednio do sytuacji respondentów - ich miejsc pracy oraz warunków życiowych rodzin.

Trzeba jednak pamiętać, że znaczna część Polaków znajduje się w trudnym położeniu społeczno-ekonomicznym. Według naszych badań dotyczy to przede wszystkim osób uzyskujących niskie dochody na osobę w rodzinie, źle oceniających własne warunki materialne, bezrobotnych, emerytów i rencistów, badanych mających niskie wykształcenie i kwalifikacje, a także żyjących na wsi, zwłaszcza utrzymujących się z rolnictwa. Zrozumiałe, że nastroje panujące w wymienionych środowiskach są znacznie gorsze niż nastroje pozostałych grup, szczególnie tych, które uznajemy za beneficjentów przemian (najlepiej wykształconych i sytuowanych, a także młodzieży - przede wszystkim kształcącej się).

Dzięki systematycznie prowadzonym badaniom widzimy ponadto, że grupy różniące się położeniem społeczno-ekonomicznym na ogół coraz bardziej różnią się także w ocenach i prognozach dotyczących ogólnej sytuacji w Polsce, stanu gospodarki, kondycji własnych zakładów pracy oraz sytuacji politycznej. Utrwalające się nierówności w położeniu Polaków powodują więc umacnianie się odmiennego spojrzenia na rzeczywistość kraju. Ta odmienna optyka społeczna tworzy - obok poglądów politycznych - coraz wyraźniejszą oś podziału naszego społeczeństwa, widoczną nie tylko przy pomiarze nastrojów społecznych.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza
w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	70	10	1077
Płeć				
Mężczyźni	23	68	9	511
Kobiety	18	72	11	566
Wiek				
18-24 lat	31	53	16	154
25-34	29	65	6	190
35-44	18	74	8	198
45-54	13	78	9	225
55-64	15	76	9	125
65 lat i więcej	18	71	11	185
Miejsce zamieszkania				
Wies	18	73	8	397
Miasto do 20 tys.	18	72	10	139
20-100 tys.	22	67	10	193
101-500 tys.	21	70	9	216
501 tys. i więcej mieszk.	25	62	13	132
Wykształcenie				
Podstawowe	15	76	8	285
Zasadnicze zawodowe	15	78	6	321
Średnie	26	62	12	376
Wyższe	30	53	17	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	34	59	8	57
Prac. umysł. niż. szczebla	27	59	14	108
Pracownicy fiz.- umysł.	20	71	8	85
Robotnicy wykwalifikowani	21	73	6	105
Robotnicy niewykwalifik.	3	84	12	31
Rolnicy	11	86	3	49
Pracujący na własny rach.	25	70	5	50
Bierni zawodowo				
Renciści	12	79	10	124
Emeryci	18	71	11	211
Uczniowie i studenci	42	41	17	76
Bezrobotni	11	79	10	122
Gospodynie domowe i inni	27	68	5	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	22	69	9	178
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	24	62	14	86
sekt. pryw. poza rolnict.	26	64	10	213
prywatnym gosp. rolnym	11	83	6	66
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	15	77	8	166
276-399	12	84	3	107
400-549	19	72	9	239
550-799	23	65	12	147
Powyżej 799 zł	30	56	14	157
Ocena własnych war. mater.				
Złe	9	83	8	347
Średnie	20	69	11	487
Dobre	38	53	9	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	25	62	12	52
Raz w tygodniu	21	70	10	578
1-2 razy w miesiącu	22	73	6	164
Kilka razy w roku	16	73	11	187
W ogóle nie uczestniczy	24	66	11	95
Poglądy polityczne				
Lewica	16	80	4	313
Centrum	20	70	10	287
Prawica	29	61	11	252
Trudno powiedzieć	19	67	15	224

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację polityczną** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	33	51	10	1077
Płeć					
Mężczyźni	9	32	54	5	511
Kobiety	4	34	48	14	566
Wiek					
18-24 lat	10	40	37	13	154
25-34	7	36	54	3	190
35-44	6	36	52	6	198
45-54	4	28	60	7	225
55-64	7	32	51	10	125
65 lat i więcej	6	25	48	21	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	5	30	54	12	397
Miasto do 20 tys.	3	19	58	19	139
20-100 tys.	11	39	45	6	193
101-500 tys.	8	34	52	6	216
501 tys. i więcej mieszk.	6	45	44	5	132
Wykształcenie					
Podstawowe	6	27	46	21	285
Zasadnicze zawodowe	6	30	56	8	321
Średnie	6	37	51	5	376
Wyższe	9	43	47	1	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	6	42	47	5	57
Prac. umysł. niż. szczebla	6	39	53	2	108
Pracownicy fiz. - umysł.	10	32	49	9	85
Robotnicy wykwalifikowani	7	35	54	4	105
Robotnicy niewykwalifik.	0	32	50	18	31
Rolnicy	4	15	74	7	49
Pracujący na własny rach.	6	46	42	7	50
Bierni zawodowo					
Renciści	6	24	55	15	124
Emeryci	6	27	49	18	211
Uczniowie i studenci	19	42	28	11	76
Bezrobotni	1	29	63	7	122
Gospodynie domowe i inni	4	46	40	10	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	5	38	51	6	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	13	36	45	6	86
sekt. pryw. poza rolnict.	7	37	50	6	213
prywatnym gosp. rolnym	3	18	68	11	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	5	30	53	11	166
276-399	5	22	61	12	107
400-549	5	28	56	11	239
550-799	6	37	49	9	147
Powyżej 799 zł	11	38	45	6	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	3	23	63	11	347
Średnie	6	33	50	11	487
Dobre	12	45	36	7	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	9	32	32	26	52
Raz w tygodniu	6	34	51	9	578
1-2 razy w miesiącu	7	34	51	8	164
Kilka razy w roku	5	30	57	8	187
W ogóle nie uczestniczy	8	30	51	11	95
Poglądy polityczne					
Lewica	5	29	61	5	313
Centrum	6	38	48	8	287
Prawica	10	37	50	3	252
Trudno powiedzieć	5	26	42	28	224

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację gospodarczą** w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	27	61	5	1077
Płeć					
Mężczyźni	7	28	62	3	511
Kobiety	6	26	60	7	566
Wiek					
18-24 lat	12	29	51	8	154
25-34	8	31	59	1	190
35-44	7	29	61	3	198
45-54	2	24	70	4	225
55-64	5	26	64	5	125
65 lat i więcej	6	25	59	10	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	3	25	67	5	397
Miasto do 20 tys.	3	28	56	13	139
20-100 tys.	9	31	56	3	193
101-500 tys.	10	25	61	4	216
501 tys. i więcej mieszk.	9	33	55	3	132
Wykształcenie					
Podstawowe	5	23	62	11	285
Zasadnicze zawodowe	4	30	63	3	321
Średnie	8	29	60	3	376
Wyższe	14	28	56	2	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	12	26	59	2	57
Prac. umysł. niż. szczebla	8	27	64	1	108
Pracownicy fiz. - umysł.	4	25	67	3	85
Robotnicy wykwalifikowani	3	32	64	1	105
Robotnicy niewykwalifik.	3	24	62	12	31
Rolnicy	2	23	73	2	49
Pracujący na własny rach.	7	47	46	0	50
Bierni zawodowo					
Renciści	3	21	66	10	124
Emeryci	7	24	62	7	211
Uczniowie i studenci	15	33	43	9	76
Bezrobotni	6	24	64	5	122
Gospodynie domowe i inni	7	39	48	6	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	25	65	2	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	6	39	48	6	86
sekt. pryw. poza rolnict.	6	30	62	2	213
prywatnym gosp. rolnym	2	20	73	6	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	5	26	63	5	166
276-399	2	25	67	6	107
400-549	6	23	67	4	239
550-799	7	28	58	7	147
Powyżej 799 zł	13	30	53	4	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	2	23	70	5	347
Średnie	5	25	63	6	487
Dobre	15	38	44	3	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	28	48	17	52
Raz w tygodniu	6	27	62	4	578
1-2 razy w miesiącu	6	33	56	5	164
Kilka razy w roku	6	27	62	5	187
W ogóle nie uczestniczy	8	20	69	4	95
Poglądy polityczne					
Lewica	3	22	74	1	313
Centrum	6	32	58	4	287
Prawica	13	29	56	2	252
Trudno powiedzieć	4	27	53	16	224

Tabela 4. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację w Pana(i) zakładzie pracy?**
Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	28	37	2	518
Płeć					
Mężczyźni	29	32	38	2	287
Kobiety	37	24	37	2	231
Wiek					
18-24 lat	43	26	26	5	55
25-34	43	26	30	0	136
35-44	26	35	38	1	143
45-54	27	26	44	3	141
55-64	27	23	48	2	36
65 lat i więcej	27	7	59	6	8
Miejsce zamieszkania					
Wieś	23	28	47	2	181
Miasto do 20 tys.	38	30	27	6	64
20-100 tys.	37	31	31	1	89
101-500 tys.	41	23	36	0	105
501 tys. i więcej mieszk.	34	31	34	1	80
Wykształcenie					
Podstawowe	21	19	58	2	58
Zasadnicze zawodowe	30	31	37	1	167
Średnie	35	26	37	2	227
Wyższe	40	36	24	0	66
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	37	29	34	0	56
Prac. umysł. niż. szczebla	34	28	35	2	107
Pracownicy fiz. - umysł.	45	21	31	3	83
Robotnicy wykwalifikowani	27	37	35	1	103
Robotnicy niewykwalifik.	29	29	42	0	30
Rolnicy	0	15	85	0	46
Pracujący na własny rach.	46	37	18	0	50
Bierni zawodowo					
Renciści	10	14	70	6	11
Emeryci	32	12	42	13	13
Uczniowie i studenci	65	14	21	0	12
Bezrobotni	0	74	0	26	3
Gospodynie domowe i inni	20	80	0	0	4
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	29	28	41	1	175
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	39	27	33	1	81
sekt. pryw. poza rolnict.	42	31	25	2	198
prywatnym gosp. rolnym	4	16	77	3	45
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	21	32	46	1	63
276-399	12	23	65	0	53
400-549	28	24	46	2	107
550-799	39	36	23	2	69
Powyżej 799 zł	44	27	28	1	93
Ocena własnych war. mater.					
Złe	15	29	53	4	143
Średnie	29	31	39	1	229
Dobre	56	24	20	0	147
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	49	14	37	0	14
Raz w tygodniu	28	31	40	1	273
1-2 razy w miesiącu	36	28	32	4	87
Kilka razy w roku	32	30	37	1	103
W ogóle nie uczestniczy	50	14	33	3	41
Poglądy polityczne					
Lewica	34	24	40	2	171
Centrum	30	34	35	1	151
Prawica	32	30	38	1	122
Trudno powiedzieć	37	21	36	6	74

Tabela 5. Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:

(%)

	złe	ani dobre, ani złe	dobrze	Liczba osób
Ogółem	32	45	22	1076
Płeć				
Mężczyźni	30	46	24	510
Kobiety	34	45	21	566
Wiek				
18-24 lat	18	49	32	154
25-34	29	40	31	190
35-44	35	45	19	198
45-54	35	48	16	225
55-64	41	39	20	125
65 lat i więcej	35	48	18	184
Miejsce zamieszkania				
Wieś	37	49	15	397
Miasto do 20 tys.	38	44	18	139
20-100 tys.	29	43	27	193
101-500 tys.	26	45	29	215
501 tys. i więcej mieszk.	27	40	33	132
Wykształcenie				
Podstawowe	39	45	16	285
Zasadnicze zawodowe	39	46	15	321
Średnie	25	46	28	375
Wyższe	14	40	46	95
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	12	27	61	57
Prac. umysł. niż. szczebla	24	43	33	108
Pracownicy fiz.- umysł.	29	47	24	85
Robotnicy wykwalifikowani	27	52	21	105
Robotnicy niewykwalifik.	40	52	7	31
Rolnicy	48	44	8	49
Pracujący na własny rach.	18	38	44	50
Bierni zawodowo				
Renciści	47	45	8	124
Emeryci	31	52	18	210
Uczniowie i studenci	12	48	40	76
Bezrobotni	51	40	9	122
Gospodynie domowe i inni	39	41	20	57
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	28	41	30	178
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	14	57	29	86
sekt. pryw. poza rolnict.	26	42	32	213
prywatnym gosp. rolnym	39	53	8	66
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	66	29	4	166
276-399	48	46	5	107
400-549	33	51	17	239
550-799	26	53	21	147
Powyżej 799 zł	7	41	51	157
Ocena własnych war. mater.				
Złe	100	0	0	347
Średnie	0	100	0	487
Dobre	0	0	100	242
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	30	53	16	52
Raz w tygodniu	32	48	20	578
1-2 razy w miesiącu	32	41	27	164
Kilka razy w roku	32	46	22	187
W ogóle nie uczestniczy	33	34	33	95
Poglądy polityczne				
Lewica	35	45	20	313
Centrum	30	47	23	287
Prawica	21	48	31	252
Trudno powiedzieć	44	40	16	224

Tabela 6. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?
(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	11	45	37	7	1077
Płeć					
Mężczyźni	12	46	37	6	511
Kobiety	10	43	38	9	566
Wiek					
18-24 lat	16	59	18	7	154
25-34	13	55	31	2	190
35-44	11	38	47	3	198
45-54	6	40	48	6	225
55-64	13	36	43	8	125
65 lat i więcej	10	41	32	18	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	11	41	40	7	397
Miasto do 20 tys.	7	40	40	13	139
20-100 tys.	13	50	32	6	193
101-500 tys.	10	49	35	7	216
501 tys. i więcej mieszk.	13	45	37	5	132
Wykształcenie					
Podstawowe	12	37	39	12	285
Zasadnicze zawodowe	9	46	39	5	321
Średnie	11	46	35	7	376
Wyższe	14	52	30	4	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	8	57	30	5	57
Prac. umysł. niż. szczebla	12	41	44	3	108
Pracownicy fiz. - umysł.	13	45	35	7	85
Robotnicy wykwalifikowani	9	48	40	3	105
Robotnicy niewykwalifik.	3	48	41	8	31
Rolnicy	12	32	47	9	49
Pracujący na własny rach.	7	54	39	1	50
Bierni zawodowo					
Renciści	11	35	41	13	124
Emeryci	11	39	37	13	211
Uczniowie i studenci	19	63	12	7	76
Bezrobotni	8	48	41	4	122
Gospodynie domowe i inni	18	42	33	6	57
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	9	41	44	5	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	18	40	34	7	86
sekt. pryw. poza rolnict.	8	54	34	4	213
prywatnym gosp. rolnym	12	35	45	7	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	8	38	48	5	166
276-399	12	39	45	4	107
400-549	9	39	40	11	239
550-799	12	49	31	8	147
Powyżej 799 zł	15	48	32	5	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	39	49	6	347
Średnie	12	44	35	9	487
Dobre	17	54	24	5	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	35	35	10	52
Raz w tygodniu	10	49	34	6	578
1-2 razy w miesiącu	15	36	39	10	164
Kilka razy w roku	10	42	42	6	187
W ogóle nie uczestniczy	7	42	42	9	95
Poglądy polityczne					
Lewica	10	39	46	6	313
Centrum	12	45	38	5	287
Prawica	17	51	27	5	252
Trudno powiedzieć	5	45	35	15	224

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja polityczna** w Polsce:

	(%)				
	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	53	20	14	1076
Płeć					
Mężczyźni	15	53	21	10	511
Kobiety	11	53	19	17	566
Wiek					
18-24 lat	12	62	13	13	154
25-34	14	62	15	10	190
35-44	17	55	20	8	197
45-54	8	51	29	13	225
55-64	18	46	22	14	125
65 lat i więcej	11	42	20	26	185
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	50	21	16	396
Miasto do 20 tys.	9	41	22	28	139
20-100 tys.	13	59	19	9	193
101-500 tys.	14	57	21	8	216
501 tys. i więcej mieszk.	17	60	17	7	132
Wykształcenie					
Podstawowe	10	45	24	21	285
Zasadnicze zawodowe	10	52	24	14	321
Średnie	16	59	16	9	375
Wyższe	23	60	12	5	95
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	17	51	22	9	57
Prac. umysł. niż. szczebla	14	64	15	7	108
Pracownicy fiz. - umysł.	9	67	11	13	85
Robotnicy wykwalifikowani	10	57	26	7	105
Robotnicy niewykwalifik.	8	45	24	22	31
Rolnicy	14	50	28	8	49
Pracujący na własny rach.	14	58	19	9	50
Bierni zawodowo					
Renciści	7	44	29	20	124
Emeryci	16	40	20	24	211
Uczniowie i studenci	12	63	10	15	76
Bezrobotni	14	56	24	5	122
Gospodynie domowe i inni	18	57	12	13	56
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	15	54	25	7	178
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	61	16	12	86
sekt. pryw. poza rolnict.	13	61	15	11	213
prywatnym gosp. rolnym	12	48	29	10	66
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	11	44	33	12	165
276-399	11	52	24	13	107
400-549	12	52	20	16	239
550-799	15	53	15	16	147
Powyżej 799 zł	21	59	12	8	157
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	46	28	17	346
Średnie	12	57	18	13	487
Dobre	21	56	14	9	242
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	19	49	13	19	52
Raz w tygodniu	11	56	21	12	577
1-2 razy w miesiącu	15	46	21	18	164
Kilka razy w roku	14	52	22	12	187
W ogóle nie uczestniczy	17	50	15	19	95
Poglądy polityczne					
Lewica	19	53	21	7	313
Centrum	11	55	21	13	287
Prawica	16	57	21	6	252
Trudno powiedzieć	3	47	18	31	224